

28
36

BEZ ZMARTWYCHWSTANIA POLSKI - NIEM MA ZMARTWYCHWSTANIA ŚWIATA
Arcybiskup Nowego Jorku - 26.II.44.

-:- N A S Z E J E S T J U T R O :-:

Rok II.

Czwartek, 14. kwietnia 1944

Nr. 15.

Polacy.

Przebieg walk na wschodzie nakazuje przewidywać, że front walk przesunie się może wkrótce na dalsze tereny Polski, a w związku z tym ludność polska może być narażona na dotkliwe zarządzenia ustępujących władz niemieckich i następnie wojsk i władz sowieckich.

Kierownictwo Walki Podziemnej udzielać będzie w należytym czasie wskazówek co do postępowania i zachowania się ludności, stosując się do zarządzeń Rządu Rzeczypospolitej w Londynie.

Obecnie Kierownictwo Walki Podziemnej poleca ludności polskiej w wypadku nadania wojsk sowieckich:

1. Zaniechać mówiąc o ucieczce do zachodu. Doświadczenie wykazało, że wielu uciekających spotkały tragiczne losy, choroby, stracenie, głód, zapędzanie do obozów lub do pracy w Niemczech.

2. Wszelkimi sposobami bronić się przed ewakuacją przymusową. Zwłaszcza młodzież winna użyć wszystkich możliwości ukrycia się, nie wyłączając ucieczki do lasu i przykrycia się do oddziałów powstańczych.

3. Wrócić jak najrychzej do zajęć normalnych i uruchomić warsztaty pracy. Z chwilą ujawnienia się władz Polski Podziemnej należy podporządkować się ścisłe ich zarządzeniom. Wszystkie spory polityczne i rozpraszanie sił społecznych są niedopuszczalne.

4. Przeciwdziałać usiłowaniom okupanta zniszczenia lub wywiezienia mienia, uchylając się od pomocy, dostarczanie środków przewozowych, opóźniając dostawy i transporty, ukrywając mienie, zwłaszcza inwentarz żywego, żwirność, narzędzia, zapasy itp. Ukrywać ważne dokumenty, księgi hipoteczne, akta stanu cywilnego, dowody i aktata urzędowe. Ratować i chronić instytucje użyteczności publicznej np. wodociągi, elektrownie, szpitale.

5. Stosunek ludności do wkraczających wojsk sowieckich powinien być poprawny, jako do tych, którzy razem z nami sojusznikami walczą ze wspólnym wrogiem, niemcami. Przybywające z nimi sformowane z Polaków przez sowieckie władze oddziały, należy traktować jako część składową armii sowieckiej, ale nie jako wojsko polskie.

Polacy.

W tych najcięższych chwilach, jakie mogą nas spotkać, najważniejszym obowiązkiem każdego jest zachować solidarność narodową i wszystkimi siłami okazywać sobie pomoc wzajemną.

KIEROWNICTWO POLSKI PODZIEMNEJ

66

- 2 -

Posiedzenie Rady Jedności Narodowej

Ostatnie zebranie Rady Jedności Narodowej poświęcone było głównie rozpatrzeniu sytuacji, wytworzonej wskutek oświadczenień rządu sowieckiego i angielskiego, w odniesieniu do przyszłych granic Polski.

Posiedzenie to zajął dłuższym przemówieniem Pełnomocnik Rządu R.P. - Wicepremier na Kraj, który zobrazował sytuację polityczną, zagraniczną i wewnętrzną Państwa Polskiego, politykę okupanta niemieckiego, oraz wroga Państwu Polskiemu działalności komuny, a na tle tej działalności akcję zaborczą rządu sowieckiego.

Przemówienie Wicepremiera na Kraj. - Na wstępie swego exposé Pełnomocnik Rządu R.P. - Wicepremier na Kraj, wyjaśnił, że po ujawnieniu przez Premiera w przemówieniu do Kraju w dn. 6 stycznia 1943 r. "Dekretu o tymczasowej organizacji władz na terenach Rzeczypospolitej" zaszła pilna potrzeba utworzenia Rady Jedności Narodowej w realizacji wspomnianego dekretu.

Przedodziąc do sprawy żądań sowieckich i stwierdziszy, że pierwszy akt rządu Sowietów na nasze granice wschodnie datuje się z lutego 1943 r., Wicepremier przedstawił historyczny przebieg konfliktu polsko-sowieckiego na przestrzeni roku 1943 i na przestrzeni ostatnich trzech miesięcy po przekroczeniu przez wojska sowieckie wschodniej granicy polskiej.

Obecny rozwój wypadków w dziedzinie polityki zagranicznej wymaga zajęcia stanowiska przez Kraj. Opini naszego społeczeństwa zarówno w sprawie niezruszalności granic, jak i niezależności kraju jest jednolita. Wyplyną ona z świadomości, że każde ustępstwo na rzecz Rosji prowadzi do dalszego wzrostu jej apetytów; każde pomniejszenie Polski skończy się zupełnym jej rozborem; każdaingerencja w wewnętrzną naszą stosunki prowadzi do utraty niepodległości. Zdecydowanie i odporne stanowisko Rządu wobec roszczeń rosyjskich znajduje pełne poparcie kraju.

Przez niepojętane wystąpienie Sowietów, będących członkiem koalicji, cel i sens wojny z Hitlerem jest podważony, skoro Europa i światem ma zwalczyć moc z zaborzem, jeśli nie hitlerowska, to rosyjska. Tym samym rzeczą samej wojny jest naruszenie na krzyż, jeśli państwo alianckie nie opra się tej nieprzyjemnej skacji Sowietów. Rosja bez solidarnego poparcia wielkich i małych narodów nie pokona Niemiec, a to jest przecież cel najwyższy, do którego prosta droga prowadzi przez solidarnego obozu alianckiego, a nie przez jego rozbijanie w imię egoistycznych i zaborczych interesów. Wierni tym zasadom, przydadząmy walkę z okupantem i wśród nieskazywanych trudności życia pedzimy przygotowywaną przyszłą mobilizację Narodu oraz fundamenty organów przyszłego Państwa Polskiego.

Akcje organizacyjne Polski Podziemnej płyną coż to głębszym nurtem. Znaczna przeszkoda w tej pracy jest trwające nadal rozpowszechnienie, wywołane warunkami pracy konspiracyjnej, ale i też nadmiarem indywidualizmu. Stworzona 15 sierpnia r. ub. przez cztery wiekowe stronnictwa przedwojenne Krajowa Reprezentacja Polityczna umożliwiła dalszy krok - próbę przyciągnięcia do siebie współpracy młodszych i mniej jazwnych formacji politycznych przez stworzenie R.J.N. Jednocześnie następuje doskonalenie aparatu organizacyjnego Delegatury w centrali i w terenie - jako ziębu przyszkiej administracji państwej. Rozwija się w dalszym ciągu akcje organizacji tajnego szkolnictwa. Największą naszą troską, ale i dumą jest Armia Krajowa. Miło powiedzenia przeznią dużych strat w walce z wrogiem, rośnie ona w siły, znaczenie i powagę w oczach całego Narodu, a nawet w oczach przeciwnika.

Polityka okupanta niemieckiego rzuciła w ostatnim okresie na tory przyczynienie wyjątkowo bolesnych ciosów Narodowi Polskiemu. Okrutne represje, spadające ostatnio na Polskę są jednak opowiedem strachu przed poczciwnymi siłami Polski. Niemcy mają respekt tylko dla siły fizycznej. Samobrona z naszej strony, wrażająca się np. w zabójstwie Kutschery, Brauna i innych katów ma nie tylko na celu rzucenie strachu na tych oprawców, ale też podniesienie ducha społeczeństwa walczącego. Poza odwetem prowadzonym jest akcja sabotażowa, jako dalszy nasz wkład do wojny. Polacy w kraju prowadzą również zaciętą walkę w formie sporu cywilnego, przeciwdziałają najnowszej skacji okupantów, skąd i organizowania współdziałanie Polaków z Niemcami w walce z bolszewikami. Z odgódnym wrogiem, jakim są Niemcy, nie sprzymierzamy się nigdy.

Do tego obozu zbrodniarzy nie zapędza nas nawet zdecydowanie wrogie dla komunizmu nastroje społeczeństwa polskiego.

Dlatego nowych niebezpieczeństw zaliczyć należy działalność agentów sowieckich na naszym gruncie. Akcja PPR i KRN - to jeszcze jedna notepreszkoda w odzyskaniu wolnego, silnego i samodzielnego Państwa. Te agencury obce starają się podkopać zaufanie do naszego Rządu, starają się szprzyć fałszywi gorsze od propagandy niemieckiej, prowadzą organizacyjno-dyweryjną akcję w terenie, denuncjując naszych działaczy do gestapo. Nieród Polski ze swojej strony samorzutnie podjął kontrakcję i stara się te siły rozbiorowe spętać i obezwładnić. Utworzony przez czynniki społeczne Społeczny Komitet Antykomunistyczny rozwija już akcję mającą na celu demaskowanie oblicza komuny, naciskającą hasła patriotyczne i skuteczne zwalczanie wroga; cała prasa poczynione podjęła także zdecydowaną walkę z tym wrogiem wewnętrzny; szereg edytów i broszur informuje dokładnie o podstępnej akcji komunistów. Spółeczeństwo nasze ocenia już należycie charakter i cel obecnej akcji komunistów: nie uważa ich za propagatorów idei społecznej, lecz ze agentów obcego imperium.

Kończąc Wicepremier wysunął następujące wskazania:

1. Należy zjawnić się, bo od siły naszej zależy przyszłość nasza.
2. Należy kontynuować walkę o niepodległość i całość Polski.
3. Należy zachować front antyniemiecki i jednocześnie uświadamiać społeczeństwo o niebezpieczeństwie sowieckim.
4. Należy prowadzić akcję samoobrony i akcję dywersji, nie dając się sprawnie do przedwcześnienych wystąpień.
5. Nie wolno nam zmarnować dotychczasowego olbrzymiego wkładu Polski wojenne - moralnego i militarnego.

Przemówienie Komendanta Armii Krajowej. - Następnie Radę Jedności Narodowej wysłuchała sprawozdanie Komendanta z akcji organizowania Armii Krajowej. Ze względu zrozumiałych trudów tego w innego sprawozdania nie może być ujawniona. Znaczycie tylko można, że organizacja Armii Krajowej jest na ukończeniu na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wobec kończenia się akcji jednocienia wszystkich najważniejszych organizacji wojskowych Armii Krajowej obejmuje całokształt rozporządzalnych sił wojskowych polskich. Jest ona obecnie jedyną posiadającą dyspozycyjną Narodu. Oddziały komunistycznej Armii Ludowej nie stanowią większych jednostek; stanowią one organ dla przygotowania przewrotu bolszewickiego w Polsce celu poddania jej Rosji sowieckiej. W obecnym okresie akcja grabieżcza stanowi dominujące wyczyny tych oddziałów.

Armia Krajowa prowadzi planową konsekwentną akcję samoobrony i odpowiedzi na terror wroga, oraz akcję dywersyjną. Akcje te w części, która może być ujawniona, znane są z komunikatów KWP. Dlatego oni bardzo poważne wyniki, ale pociągnęły za sobą poważne ofiary. Niemożliwe tych ofiar akcja samoobrony będzie z całą bezwzględnością prowadzona.

Akcja zbrojna przygotowywana jest z całego rozwagą i konsekwencją. Wysiłki obcej agencury, jaką jest PPR, w kierunku przyspieszenia wystąpienia - są daremne. Nieród Polski świadom jest, że stanowią on perfidny plan Sowietów całkowitego zniszczenia aktuwnych elementów Narodu.

W drugiej części przemówienia Komendant przedstawił plany organizacyjne oraz plan akcji bojowej Armii Krajowej na przyszłość.

Dyskusja. - W związku z wygłoszonymi przemówieniami wywiązała się obszerna dyskusja, w której zabrzmiał głos przedstawicieli stronniczy i organizacyjnych, solidaryzujących się z wyrodami i zgłaszał odpowiednie uzupełnienie, wnioski i deklaracje.

Deklaracja R.J.N. o celach wojny. - Drugim punktem pożadku dziennego posiedzenia R.J.N. było omówienie programowej wspólnej deklaracji stronnicztw i organizacji, reprezentowanych w R.J.N. Deklaracja ta, formułująca zasadnicze postułaty Narodu Polskiego w obecnej walce pt. "O co walczy Nieród Polski", została przyjęta przez R.J.N. Obejmuje ona postułaty dotyczące warunków trwałego pokoju, granic Polski, przyszłego ustroju politycznego i gospodarczego odrodzonej Rzeczypospolitej, wrzeszczę postulaty w dziedzinie polityki społecznej, rosnącej i kulturalnej.

Z uwagi na wielkie rozmiary tej deklaracji będzie ona ogłoszona w specjalnym numerze.

Na zakończenie R.J.N. uchwaliła tekst odczyty do Polonii Amerykańskiej zatrzymującą podziękowanie za dotychczasową działalność i obronie sprawy Polski oraz żegnającą kolejnego posłuszeństwa z Krajem i teleo niespodległość

28

Piąćdziesiąt rok 1920.

Abu zrozumieć genezę interesującej obecnie wszystkich linii Curzona, trzeba się przzenieść myślą w przeszłość, do wojny polsko-bolszewickiej, która zaczęła się w kwietniu 1919 r.

Dnia 8.12. tegoż roku mocarstwa sprzymierzone wydały deklarację, podpisane przez Clemenceau, która w zasadniczych zarysach ustalała naszą granicę wschodnią dla urządzenia regularnej administracji naszych terenów - przy czym prawa, z jakimi by mogła wystąpić Polska do terytoriów położonych na wschód od tej linii były "wyraźnie zastrzeżone".

Wymiana not i depeszy między Polską a Rosją nie dały wtedy żadnego rezultatu. - Po załamaniu się na wiosnę 1920 r. ryprawy kijowskiej armii sowieckiej poszły naprzód i w krótkim czasie dotarły do Polski centralnej. Pod wpływem tych tragicznych wydarzeń Rząd Polski zawarł z Koalicją dnia 10.7. 1920 układ w Spa. Punkty jego były następujące: Rząd Polski zgadza się: 1. podpisać rozejm, przy czym wojsko polskie stanie na granicy ustalonej deklaracją z 8.12.1919 r. Wilno ma być oddane Litwinom; co się zaś tyczy wschodniej Galicji, to przyjmie się linię, na której wojska stana w chwili rozejmu. Inne punkty układu dotyczyły pełnomocników na konferencję pokojową w Londynie oraz przyszłego traktatu gdańsko-polskiego. O ile Rosja odmówiłaby przyjęcia rozejmu - sprzymierzeni dążą Polscie wszelkie pomoc, specjalnie w materialu wojennym.

Następnego dnia, to jest 11.7.1920 r. lord Curzon wysłał do rządu Sowietów depesze następującej treści: Rząd Wielkobrytyjski, któremu na sercu leży przywrócenie całkowitego pokoju w Europie, proponuje w sporze polsko-rosyjskim następujące załatwienie: 1. Natychmiastowe podpisanie zawieszenia broni, przy czym wojska polskie wycofają się na linię wytyczoną prowizorycznie w grudniu ut. r., która przebiega mniej więcej - jak następuje: Grodno, Wełłówka, Niemirow, Brześć Litewski, Ustka na wschód od Hrubieszowa, Kryłów na wschód od Rewy Ruskiej, a dalej na wschód od Przemyśla do Karpat. We wschodniej Galicji każdej z armii zatrzymać się na linii, którą zajmie w dniu podpisania zawieszenia broni. 2. W najbliższym czasie zbiórze się w Londynie konferencja Związku Sow., Polski, Litwy, Łotwy i Finlandii w celu zawarcia ostatecznego pokoju. Rząd brytyjski oczekuje natychmiastowej odpowiedzi na ten telegram. Rząd brytyjski nie będzie popierał Polski w jej eventualnych krokach nieprzyjacielskich przeciw Rosji, ale zdecydowany jest bronić całości i niepodległości Polski, która oświadczyła gotowość zawarcia pokoju. W tydzień potem nadeszła obszerna odpowiedź rządu sowieckiego. Soviety wyrażają zdziwienie z powoduingerencji Anglii. Soviety chcą traktować bezpośrednio z Polską. Wtedy dopiero może dojść do porozumienia, gdyż Rosja gotowa jest przyznać Polscie nawet korzystniejsze granice, niż te, które przyznała jej Rada Najwyższa w grudniu 1919 r. i które zawiera obecna propozycja Anglii.

Rząd angielski zekomunikował natychmiast Polsce treść noty sowieckiej i zaproponował natychmiastową rozpoczęcie rokowań pokojowych wprost z rządem Sowietów. Rząd polski zaproponował Sowietom natychmiastowe zawieszenie broni, nie donosząc ono jednak do skutku, gdyz Rosja dążyła do rozstrzygnięć wojennych, którychby jej umożliwiły całkowite uzależnienie Polski od siebie. Między życzonej akcji dyplomatycznej wojna trwała nadal. Sierpniowe kontrofensywą polską zmieniła obraz sytuacji. W momencie jej rozpoczęcia trwały rokowania w Mińsku, a 19.8. Rosja, która nie zdawała sobie jeszcze sprawy z rozmiarów klęski nad Wisłą zaproponowała Polscie nowe warunki pokojowe, w których piąponiektowe granice nieco dla nas korzystniejsze, niż to było przewidziane linią Curzona. Wojska polskie jednak szły naprzód, Rosja musiała ustępować ze swych roszczeń, nastąpiły rokowania w Rydze, a dnia 18.10.1920 r. działanie wojenne ustąpiły.

Uważaj o czym, z kim i gdzie rozmawiasz -
agent gestapo czeka na Tyne nieostrożne słowo.

- 5 -

78 38

Ani linis z 8.12.1919 r., ani linis Curzona z 11.7.1920 r. nie były po- myślane jako ostateczne granice, a tylko chwilowa demarkacyjna. Nie przesa- dzaly one sprawy Małopolski "schodniej i nie dotyczyły wcale rozgraniczenia polsko-litewskiego na Suwalszczyźnie. Nawet w tragicznych dniach lipca 1920 r. Rząd Polski nie przesądzał sprawy wschodniej granicy Polski, tym bardziej dzisiaj nie przesędzi jej i przesądzić nie może na szkodę narodu i państwa.

W świetle tych wspomnianych historycznych jednej rzeczą jest godna uwagi - to iż sytuacja obecna mająca tyle analogii z naszą sytuacją wojskowo-politycz- ną z lipca 1920 r. jest dowodem właściwych negatywnych intencji Rosji w sto- runku do Polski. Przebieg zaś i zakończenie ówczesnego "sporu" polsko-rosyj- skiego jest znakomita nauka i dla nas, i dla Rosji, i dla świata. Z nauki tej korzystamy na razie my i - nievatpliwie - świat, co nie zawsze może o ty- eficjalnie mówić. Nie korzysta z niej jeszcze jedynie Rosja ...

-----oooOoo-----

Kronika Polski

Polska Agencja Telegraficzna uporaźniała została do opublikowania nastę- pującego doniesienia:

"W świetle reportów nadawanych z Kraju z akcji Armii Krajowej na tyłach frontu niemieckiego wynika, że szczególnie intensywne działalność A.K. uja- vnia się na ziemi Wilnickiej i Wołyńiu. Na Wołyńiu formacje A.K. walczą z Niemcami we wspólnisku bojowym z armią sowiecką. Jak już doniesiono Komendanta wołyńskiego A.K. nowisko w Lucku kontakt z dowództwem sowieckiej dy- riżji kawalerii. 26.III. Komendant wołyński i grupy A.K. zaproszony został do sztabu sowieckiego, gdzie przedstawiono mu warunki współpracy A.K. z ar- mią sowiecką, proponowane przez władze moskiewskie. Odpowiedź podpisana przez Komendanta Armii Krajowej, Naczelnego Wodza i Rządu Polski, wręczona zosta- ła władzom sowieckim."

Komunikat Sztabu Naczelnego Wodza donosi, że w rejonie Krasnë-Brody-Tar- nopol-Trębomla Armia Krajowa, w ciągu trzech dni wysadziła 16 pociągów. Wszys- kie lokomotywy zniszczeno. Na skutek uszkodzenia linii 5 pociągów ewaku- cyjnych niemieckich nie odeszło z Tarnopola.

Komunikat Sztabu Naczelnego Wodza donosi, że na Wołyńiu, szczególnie na odcinku Włodzimierza, od dnia 26.III. notuje się zastój w walkach. Tak Niemcy jak i Polacy okopali się. Lotnictwo niemieckie bombarduje pozycje po- skie. Celem jednego z bombardowań był most na rzece Turia, zbudowany przez polskich saperów.

Komunikat Sztabu Naczelnego Wodza donosi o akcjach Armii Krajowej na Wi- leńszczyźnie. W rejonie Oszmiany doszło do potyczki ze 120 żołnierzmi niemieckimi, 5 zabito, a reszta po krótkiej walce wycofała się.

W konie A.K. formuje się pułki pod dowumlpi sławnymi nazwami. Pod Mikulinami na Wileńszczyźnie działa pułk Bolesława Chrobrego. W pułku tym walczą również Francuzi, zbiegli z niemoli niemieckiej. Pernego poległego Francu- za pochowano z honorem wojskowym. Trumna przykryta była sztandarem trój- kolowym.

Wyciąganie polskiego grosza. - Stworzone przez PPR "Krajowa Rada Narodowa" zwróciła się do społeczeństwa polskiego z apelem składania pieniędzy na "wal-kę narodową". Agentury komunistyczne otrzymują dość pieniądze z Moskwy, ale do tego właśnie nie chce się przyznać i dla tego proklamują składki rzekomo patriotyczne. Po drugie chce przy tej okazji wykazać, że rząd polski ma mo- trzy posiedzenie fundusze na niepotrzebne wydatki. Wreszcie przeklany do kie- szeni PPR grosz polski nie może już być użyty na inny, istotnie pożyteczny cel. Począwszy z tego, że Polakom na cele PPR dawać składek nie wolno.

Polska wymaga także Twojej współpracy.

Mitczna "armia polska". - W dn. 7.III. radio moskiewskie podało, że po wyruszeniu dywizji im. Kościuszko i im. Dąbrowskiego mają skołej wyprzeć na front "III korpus im. Traugutta" przez "dywizję pancerną im. Bema", rzekomo złożone z Polaków. Polskie nazwy formacji sowieckich mają stwarzać pozory, że istotnie obok armii czerwonej tworzy się jakaś piorunująca siła zbrojona Polską.

Aresztowania w Małgwi i Minkowicach. - W czasie Świąt Wielkanocnych przeprowadzili niemcy zakrojone na większą skalę aresztowania w Małgwi i w Minkowicach. Ofiarą tej akcji padło około 350 osób.

Frank w Lublinie. - W nocy z 11 na 12 kwietnia przeprowadziła policja niemiecka z udziałem granatowej brankę wśród młodzieży. Złapanych zatrzymano przy robótach wojskowych nad umocniami w okolicach Lublina.

Nowa lista ofiar. - Przed kilku dniemi rozszpiegano w mieście nową listę rostrzanych ofiar terroru niemieckiego, obejmującą 43 nazwiska. Niemcy upiastrowali sobie obecnie sprawę i nie bawią się już w formę "przewidzianych do ujawnienia".

Okręg Białostocki. - Fuzosze białowieskie operowane są przez bandy i dywersantów sowieckich skoncentrowanych w części północno-zachodniej. Obazują oni w ziemiankach w grupach po 200-300 ludzi, skąd robią wypadki pożywocie i osiedzień. W listopadzie pojawił się w Grodzieńszczyźnie oddział ok. 1.500 ludzi z bronią automatyczną, działakami przeciwpancernymi i p-lotn. oraz taborem konnym. W czasie przemarszu oddział ten stoczył pomyslną walkę z żandarmią niemiecką k. Berezt i Marcinkowice. Dn. 18.I. k. Ostrony doszło do największej walki, w której niemcy skoncentrowali ok. 1.500 ludzi. W oddziale sowieckim prócz 500 dersentowców znajdowali się również Białorusini i Polacy z okolic Wilna. W walce tej niemcy stracili 90 zabitych i 3 samoloty, które zostały stracone. Oddział sow. po walce zapadł w lasy.

Warszawa. - Ostrożności niemieckie posuwają się tak daleko, że oddział niemiecki, idący na zmianę wartę przed komendą miasta jest ubezpieczany patrolami złożonymi z dwóch ludzi, posuwającymi się przed nim i za nim po obu stronach ulicy. W czasie zmiany wartę wszystkie ręgi ulic w rejonie komendy miejskiej obsłudzone przez żołnierzy i żandarmów z karabinami i pistoletami maszynowymi. Objawy przygotowań ewakuacyjnych są już widoczne i w Warszawie. Tak no, rozpoczęto demontaż maszyn Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych. Według ostatniego spisu ludności niemieckiej znajduje się w Warszawie 39.100 dorosłych i 3.000 młodocieśni niemców. W powiecie warszawskim jest 22.350 dorosłych i 4.566 dzieci.

Strachliwy Frank. - Brama wejściowa na Jasen zostało obsadzone karabinami maszynowymi, spoglądającymi z staroświeckich murów na ulice Krakowa. Dopiero co w czasie pobytu w Katerbach Frank powiedział, że szerskie mszy ludności polskiej "są duchowymi propagatorami idei nowej Europy". Widoczni wbrew do myśleń prasy gdańskiej, Frank mieści na myśli rzeczywistą ideologię polską, a nie ideę "nowej Europy" niemieckiej, skoro tak się zabezpiecza przed tymi "duchowymi propagatorami".

Bezskutkie. - W styczniu na Kamiennej pod Krakowem rozstrzelano 73 oficerów i 48 żołnierzy niemieckich. W końcu lutego w Zakrzówku k. Krakowa rozstrzelano 36 młodych oficerów niemieckich, rzekomo za ucieczkę z pola bitwy.

Angielski jeniec zabił niemieckiego kota. - W zakładzie I.G. Farbenindustrie w Oświęcimiu jeniec angielski zabił "capowca" z obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu za znęcanie się nad więźniem z tegoż obozu.

Z "niemieckiego" Poznania. - Ag. Spr. Pol./. - Jak wynika ze sprawozdania Biurka Publicznego w Poznaniu, przeciętnie jej placówki wypożyczły w ub.r. 160.000 tomów. Liczba czytelników wyniosła 14.459, co stanowi 17% ludności niemieckiej Poznania. Wynikałoby stąd, że liczbę Niemców tamtejszych szacuje się urzędowo na ok. 85.000. Miasto ma otrzymały w darze dwa pomniki: jeden

24

31 39

gen. Gneisenau, organizatora armii pruskiej w dobie napoleońskiej, który u-
marł tuż w Poznaniu w 1831 r., drugi - Schillera. Oba pomniki są tymczasem
w atelier rzeźbiarszy i prawno jeszcze poczekały trochę na surowiec szlachet-
niejszy od gipsu czy gliny.

Wypadek Greisera /Ag. Spr. Pol./. - Główny gaußiter poznański został postrze-
lony na polowaniu, opowiadano nawet, że stracił oko. Było trochę zamiesz-
nia, przyleciała Niemiec z obyczajem, czy nie warto by "oko za oko" wymordować
przeć Polek, sierżantystym winowającą był widać ktoś z Harrenvolku, bo
do represji nie doszło.

Na Obczyźnie

- Naczelnego Wódza gen. Sosnkowskiego w dalszym ciągu przeprowadza w towarzys-
twie gen. Andersa, gen. Kopańskiego i biskupa polowego Gawliny inspekcję
III korpusu walczącego na froncie włoskim.

- Czołówka teatralna III Korpusu we Włoszech urządziła szereg przedstawi-
enie tak dla żołnierzy polskich, jak dla angielskich i francuskich.

- W drugie święto Wielkanocy prezydent R.P. Raczkiewicz przemawiał do
delegatów armii lądowej, marynarki i lotnictwa. W przemówieniu swym pod-
kreślił ciągłość walki, jaka toczy Polskę z Niemcami oraz wiarę, że do-
tychczasowe ofiary nie mogą być nie marnie. Prasa Polska muszę być uszanowana,
aż 6 kwietnia hr. Raczyński i stał podsekretarzem stanu w brytyjskim mini-
sterstwie spraw zagranicznych podpisali umowę o współpracy polskich
sił lotniczych z lotnictwem królewskim R.M.F.

- Do Londynu powrócił z Polski emisariusz Rządu Jerzy Jur. "News Chronicle" zamiścił wywiad z nim.

- W wyniku akcji verbundowej do Polskiej Służby Pomocniczej kobiet przy-
jechało ostatnio do Anglii 619 ochotniczek. Z liczby tej 493 uznano za zdol-
ne do służby w lotnictwie. Kobiety te rekrutują się z pośród emigrantów z
Afryki, Rosji i środkowego Wschodu. Przedają one najpierw kurs polski, a po-
tem angielski, przy równoczesnej formalnej nauce języka angielskiego. Stan
Polskiej Służby Pomocniczej Kobiet, założonej w r. ub. podbił się do
1.000 kobiet. Ochotniczki polskie do służby w lotnictwie liczą się na jednym
lotnisku operacyjnym i na dwóch szkolnych.

- "Daily Sketch" donosi, że czwartym najlepszym pilotem bojowym RAF jest
anonimowy sierżant polski, który ma za sobą 28 zestrzelów.

- W Szwecji ukazała się książka pod tytułem "Kraj bez Quislinga". Tema-
tem jej są cierpienia Narodu Polskiego. Pierwsze wydanie zostało wyciąpane
w 12 dzienników szwedzkich publikując wyjątki. Autor użył pseudonimu. Prze-
bywał on w Warszawie.

- Agencja PAT donosi z USA, że utworzono już komitet organizacyjny ne-
zjazdu Polonii Amerykańskiej w Filadelfii. W komitecie reprezentowane są wszy-
stkie ugrupowania i sfery. Zjazd odbędzie się w maju.

- W związku z ożywioną dyskusją, jaka ostatnio rozwinęła się na temat
prawy angielskiej na temat sensu i znaczenia Karty Atlantyckiej na tle obe-
cionej sytuacji wojенно-politycznej, londyński "Dziennik Polski" i "Dziennik Żo-
łnierza" w artykule wstępny p.t. "Lasy Karty Atlantyckiej" piszą m.in.: "Karta
Atlantycka stanowi raczej deklamację ideową i dlatego też zauważać je-
dynie ogólnijsze zasady, których bliżej sprecyzowanie może im wyjść
tylko na dżbro. Można będzie wówczas uniknąć tych ni porozumień, jak sze-
roko ostatnio dyskutowane kwestie zastosowania Karty Atlantyckiej wobec Nie-
miec." Głównie jednak myśli Karty Atlantyckiej nie mogą budzić żadnych wa-
pliwości wywoływać żadnych zrozbiętych interpretacji. Żołnierz Armii Kra-
jowej, czy korpusu polskiego na froncie włoskim, by być się skutecznie dla
jaknajszwbszego zakończenia wojny, musi wierzyć w realizację hasła, które
prowadził go do walki. Hasła te w sposób szlachetny i wzniósły sformuło-
wałe Kartę Atlantycką.

Kronika świata

=====

"Quislingowski" Węgry

Mieliśmy zawsze wiele sympatii dla Węgier. Nie tylko dawniej, gdy "Polak
Węgier dwa bratanki", le i teraz nawet w tej wojnie, gdy znaleźliśmy się
w przeciwnych obozach. Zdawaliśmy sobie sprawę, że Węgry nie przystąpiły z
dobrą woli do walki, a starali się ponosić jaknajmniej strat i jak naj-

32 mniej narządzić się alientom. Jednak już wybuch wojny niemiecko-rosyjskiej znacznie utrudnił im switczę, zostali zmuszeni do wystąpienia przeciw Rosji, ale udział swych wojsk starał się ograniczyć do minimum. Również minimalny był udział robotników węgierskich w pracy dla przemysłu niemieckiego. Wszystkie zaś żądanie niemieckie o wydanie internowanych na Węgrzech Polaków były odrzucane - przeciwnie, minister spraw wewnętrznych Keresztes-Fischer, wszystkie władze i całe społeczeństwo otaczały naszych uchodźców cierdeczną opieką.

Po kapitulacji Włoch zdarzało się Węgram, że będą mogli wyciągnąć się bez większego ryzyka, jednak powolność działań alianckich w przeciwstawieniu do szybkości decyzji niemieckiej przekreśliły ich ówczesne rechyby, a użnienie operatywnego rzędu Mussoliniego odbyło się pod silnym naciskiem Niemiec. Ostatnio szybki posuwienie się Rosyjów na południe zagrażało nie tylko niemieckiemu stanowi posiadania, lecz również stwarzało niebezpieczeństwo ewentualnych partyzantek i rozruchów na tyłach. Dlatego też nauczeni włoskim doświadczeniem - Niemcy podjęli zbrojną okupację Węgier, co pod względem wojskowym zapewniało im zaplecze, lotnisko, linie komunikacyjne, pod względem politycznym zaś uchroniło ich od powtórzenia się gry Badoglia. Węgrów natomiast bardzo dużo straciły przez tę okupację, znacznie więcej, niż pozory swojej niezależności.

Allieni dotychczas naogół oceniali wysiłki Węgier co do ograniczenia ich walki do "ojny", Rosja zaś nazwała Węgry swym wrogiem nr. 3 /po Niemcach i Rumunią/. Ostatnio jednak wystąpiły prawne objawy niekorzystne dla Węgier. W sprawie długotrwałego sporu Węgier i Rumunii o Siedmiogród Stalin doszedł do przekonania, że należy się on Rumunii, misja to przede wszystkim oznaczała, że wobec Polski może szukać odszkodowań na zachodzie/. Skutkiem tych ewensów sowieckich w kierunku Rumunii był natychmiastowy - wyjazd ks. Barbu Stroby do Ankary dla podjęcia rokowań. Skuteczność jego akcji wydaje się jednak mocno wątpliwa, gdyż niemcy mocno już w Rumunii "zadomowieni" nie dopuścili do żadnych niespodzianek. Osobę Stroby można consywyjżej rezerwować na okres po zajęciu Rumunii przez wojska sowieckie. Węgry natomiast ostatecznie mieli nikł szansę porozumienia. Toteż okupacja niemiecka nie wyzadziła im tak dojrzałych szkód politycznych, natomiast, co najważniejsze wątpliwe jest, czy po ostatecznym rozstrzygnięciu Węgry będą mogły jako kraj okupowany korzystać ze względów zwycięzców. Anglicy wyraźnie to podkreślali, że Węgrzy powinni stawić opór ukraczającym wojskom niemieckim. Dotychczasowa akcja, w tym kierunku jest tak stosunkowo mała, że nie może być brana pod uwagę jako przejaw wolii narodu.

I drugie rzecz jasne może bardziej nie pomyslna: utworzony przez niemców obecny rząd węgierski ma charakter wybitnie "cuislingowski". Usunięci zostali zatem wszyscy, którzy w jakikolwiek sposób reprezentowali interesy narodowe węgierskie. Usunięto też naszą wielkiego przyjaciela Keresztes-Fischera - co już dotkliwie odbiło się na losach naszych uchodźców. Wszli natomiast do gabinetu wyraźni germanofile z partii Imrédyego. Jako wiadomo Węgrzech znajdowały się liczne obozy polskie, których rozwijających niszczyciły działalność organizacyjną i wydawniczą. Los tych obozów jest narzędzem niemieckim.

I tak Węgry straciły całkowicie swoją niezależność nawet nie tyle przez okupację, co przez obsadzenie wszystkich ważnych stanowisk zaprogramowanymi hitlerowcami. Niemcy wystarczały więc umiędzynarodowały politykę lawirowanie. Niestety, przedpodejmując Węgry będą jeszcze musieli gorąco żałować, że za wszelką cenę nie sprzeciwili się niemcom i zostali ich obozie. Z drugiej jednak strony należy zrozumieć, że na postępowanie Węgier /jek i Finlandii, Turcji, Rumunii, Bułgarii itp./ wpływowa obserwuje, że po likwidacji hegemonii niemieckiej staną one wobec hegemonii sowieckiej. Wola więc one odczekać jakiegoś pomyślniejszego rozwoju stosunków międzynarodowych.

Przegląd wojskowy tygodnia

Funkt ciężkości wydarzeń wojennych leży nieprzerwanie na odcinku południowym frontu wschodniego. Z obserwacji przebiegu walk na tym frontie można wyciągnąć dwa wnioski. Armia Żukowa operująca na prawym skrzydle sowieckim mimo że Polski nie zdążyła pokonać oporu niemieckiego, a nawet przeciwnie, zmagała się z nim do oddania zdobytych już pozycji. Specjalnie w rejonie przeszczęśliwskiej i południowo-wschodniej Małopolski bolszewikom zabrakło również sił do zlikwidowania obleganej pod Skalą grupy wojska niemieckiego, do której dotarła odsecz. Zapowiedzi nie szumią przepłycie wojsk czerwonych.

na teren Czechosłowacji musi zostać na razie odłożone na później.

Sukcesami poszczycić się mogą natomiast dwa dalsze armie sowieckie. Konieczne uderzając na południu i wykorzystując Karpaty Siemigrodzkie jako osłonę swojej flanki, przeniknął głęboko na teren Rumunii i zajął Deszani na zachód od Jass, oraz przeciął połączenie Jass z Floesti i Bukaresztem. Wydaje się, że celem natarcia Koniewa jest Gałcz nad Dunajem. Do tego samego celu zmierza armia gen. Melinowskiego, która po zajęciu Odessy i Tyru spłata stępca ujścia Dniestru. Gdyby się powiodło połczanie obu tych armii w Gałczu, stanowisko to byłoby wielki sukces operacyjny sowiecki. - utworzonu w ten sposób kolejno zakończyłyby się dywizji niemieckich. Niemcom zaś pozostałyby jedynie ostatnia linia obronna przed zgłębiem naftowym Floesti, t.un. linia Kisipet i Tunaju. Tę też linię niemcy już dziś gwałtownie fortyfikują.

Równocześnie podjęta przed paru dniemi ofensywa sowiecka na Krymie osiąga szybkie postępy tak, że ten lotniskowiec, uważany przez niemców za icon plus, stoi przed likwidacją. Walczące tam dywizje niemieckie i rumuńskie zapewne nie w komplecie będzie można ewakuować.

Na froncie północnym w dalszym ciągu nie dzieje się nic nowego.

Podobnie na froncie włoskim oczekujemy w dalszym ciągu jakichś większych operacji alianckich.

Na froncie powietrznym notujemy wzmożenia bombardowania obiektów we Francji i na wybrzeżach Kanatu. Równocześnie Anglicy wyraźnie, ostentnie przez usta Ryszniewera dają do poznania, że nadchodzi czas inwazji. Czyżby wreszcie zdecydowali się atakować? Włażałoby raczej przypuszczać, że takie wiadomości powinny być utrzymywane w tajemnicy dla zapewnienia efektu zaskoczenia.

Amerycanie bombardowali miasta Brunszwik, rejon Frankfurtu, Wien, Innsbruck, w Austrii i inne oraz miasta polskie Poznań i Gdańsk. Względy egoistyczne nasuwają nam pytanie, czw niedosęp jest obiektów w kreszy, że trzeba było sięgnąć do miast polskich. Rozumiemy jednak, że wybór tych obiektów nalotów wymagały planu strategiczne alientów.

Na frontach Dalekiego Wschodu panuje od dawna czasu zastoju działań bojowych. Amerykanie planują pernje jakie nowe operacje, by móc przeciw Filipinom, lub nawet Japonii właściwie. Ofensywy zaś japońskie na pograniczu indyjsko-birmanskim nie można traktować zbyt poważnie.

Głos z Białorusi.

=====
Publikujemy artykuł, który do nas obecnie dotarł z Białorusi. Jest to głos polski, wstrząsający, krzepiący i obowiązujący. /Red./

Jak zmora streszliwa rośnie w miarę powodzenia eręga bolszewickiego żądania Moskwy co do polskich ziemi wschodnich. Topór, który na Mińskań rąbel przez lat dwadzieścia, zwiastował oto nad pokój obszaru Rzeczypospolitej.

Pzed Polską bronią granic uchwalonych traktatem rosyjskim. O nas nie myślimy.

Polsko. Wołej do siebie lud Twój własny, lud, który przeżywał przez lat 20 cierpię piękło bolszewickiej niewoli - i cała grozę przesławian tan ciężkich, których nie znaja dzisiaj - lud, któremu wydarto Bogu i spługiwiono kościoły, którym wydarto ziemię i którego terrorem zmuszają do obłudy i kleństwa - wołaj do siebie moczeńnicy lochów podziemnych, kalowśni i torturowani ze wsią i miłością ojczystą, wołaj do siebie rzesy bezdomnych, pedzone w Słówki i Sybir, wołaj do siebie matki, którym wydarto drobne dzieci, aby je znięprawić i uczynić z nich bolszewickich pachołków - wołaj do siebie ból przezechodzący wszelkie pojęcia i zrozumienie - wołaj do siebie ziemia, z której rozległ się przed 170 laty potężny krzyk Rejtana - ziemia, którą wydała Kościuszko i Mickiewicza - Polsko. Białoruś pragnie być zjednoczona przy Tobie.

Mówią ci Polsko o bogatej rekompensacie na zachodzie.

Polsko. Wiesz o tym, jako i my wiemy, że po układach pokojowych powinno powrócić do siebie każda ziemia, która przez wieki była twoją i na której żyją Polacy - bez względu na to, czy jest bogata czy uboga, czy była gnebiona przez niemców czy moskali, czy stoi na niej fabryki i rozwijają się kolejnie, czy tylko szumią lasy i stoją bagne ubogie. Wiesz o tem, Polsko - o tem zapoznione bliskim pokiem i słowami tych, którzy ci przedstawiają

bogactwa ziem zasiedlonych, nie zamknijesz oczu na to, co my oddajemy Ci od dusz kówek - nasze krew, nasze siły ofiarne, nasze czyny, nasze męczeństwo.

Nie, - ni - byłaby Polska, gdyby to ucrwicę mogły i synowią tvoi nie byli by Polakami.

Polsko. Ni - zapaliłeś się Ciebie pod toporem kota, nie zapaliłeś się Ciebie w lichach pożarnych, oczekując śmierci z Ciebie, nie z paliszmy się Ciebie wrac z głodu i zimy na dalekich drogach syberyjskich, nie zapaliłeś się Ciebie, kiedy wróg wydzielił nam naszych synów i córki - i Ty Polsko nie zaprzecz się nas przed śrietem - in czej nie byłaby Polska.

Maria Ci, Polsko, o sprawiedliwość i roszadku.

Czy sprawiedliwość byłaby oddać nasz wizjony i o białoruski, który zgubił Poga i ziemi, który związany był z Tobą przez wieki cał, który gospodarował Ciębiu, którego gwara zbliżona jest do mowy polskiej rycerji j/z do rosyjskiej, t a lud łagodny i dobroduszny, który nienawidzi kołchozów i bieżenizmu i wśród którego komuniści trafiają się nie mniej ani więcej, niż we wszystkich krajach europejskich - czy byłoby sprawiedliwość oddać ten lud na pożarcie potwornej bestii sowieckiej? I czy byłoby rozsądkiem zamościć kilkaset tysięcy milionów ludzi naszego odwiecznego wroga, aby z tym wiecznym silą nas przypominać o swojej sposobności udarzyć kula i mózg tak ci, którym jest państwo sowieckie.

Polsko. O Tobie marża nasze dźicy, zaledwie mówić poczna - o Tobie śpiewa nasza młoda pieśni białoruska:

"Jej Białorusy. Czas na r do boju.

Bać Kośkiew, z sęczyzną pragnąc,

Padneja Polaczca, my za Toboju.

Pojdziam za milu kraj pomirać."

Warszawa. Ku Tobie wyciąga się ramiono nasze. Ciębi, wiemy, że nasza młodzieź, myrzec o chwili, kiedy Cię swoja pięścia i swoje broni ostrogi przewiszą:

"Choć mi nieczęsto się muru, ulice
Stajesz przeda una Królewskie stolicę
Piękna... wspaniała, jak nisbieńke zjewa...
- Jak mamy walczyć, uczy Tw poatawe -
Dźicy nasze wielkość - wskazuje Tw ręka.
Twu nam sztandarer, przed którym ja klękam
Przez... Warszawa. Warszawa...."

W puszczy Młibockiej rzucane już zostało hasło walki i pomsty za podstępny mord, dokonany przez desantów bolszewickich na dowódcach partyzantek polskich dnie 1 grudnia 1943. "Alki objęte niemal całe białoruskie pogranicze od Góreckiego do Wiśniewa. - Rzuci "niżj" udział Polacy i Białorusini i to owe bandy sowieckie, przed którymi cofa się dzemoralizowane już na wschodnim frontie armia niemiecka, uciekając w popłochu przed garską naszej dzielnicy mordzistej.

Na tą krew, która przelewana u granic Polski zaklinamy się, bohaterzy. Pod ciu nas, w lesach w podziemiach - nie zapominajcie o nas.

Nie zapominajcie o nas Wy, którzy stanowicie nasz Izad i bronicie sprawy Polski w Londynie - gdy wróg żąda od Was ustąpienie prawie polskiej Polski, odpowiadacie mu żedaniem zwratu mniejszości, krwiącej ustawicznie pod jego żermem przeklętym.

Wierzymy nam, Minaszczanom, którzy petrzymy z bliska na przebieg walk sowiecko-niemieckich. Wróg nasz - białorusik wyczerpany jest i słaby, a jeśli poruwi się naprzód, to tylko dzięki temu, że żołnierz niemiecki do frontu wschodniego jest zniuchceny.

Wród zapalił bojowym żołnierza polskiego armii: bolączka pieczęć,

Linsk Litewski, 25 lutego 1944.

A.K.

Po przeczytaniu nie niszcz, lecz oddaj drugiemu.

Niszcząc marnujesz trud ludzi Polski Podziemnej.